DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)
30. april 1998 *

I de forenede sager C-128/97 og C-137/97,

angående anmodninger, som Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Tivoli, i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i de for nævnte ret verserende straffesager mod

Italia Testa (sag C-128/97)

og

Mario Modesti (sag C-137/97),

procesdeltager: **Società Italiana degli Autori ed Editori (SIAE),**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 30, 36, 85 og 86 i relation til nationale bestemmelser om forvaltning af ophavsrettigheder,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm, og dommerne G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn (refererende dommer), G. Hirsch og K. M. Ioannou,

* Processprog: italiensk.

generaladvokat: G. Cosmas
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved kendelser af henholdsvis 5. februar og 19. februar 1997, indgået til Domstolen henholdsvis den 11. april og den 28. marts 1997, har Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Tivoli, i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af samme traktats artikel 30, 36, 85 og 86 i relation til nationale regler om forvaltning af ophavsrettigheder.

2 Kendelserne er blevet afsagt under to straffesager, den ene mod Italia Testa (sag C-128/97), der ejer en radiostation, og den anden mod Mario Modesti (sag C-137/97), som ejer en radiostation, idet der er rejst tiltale henholdsvis for at have udsendt musikstykker uden at være berettiget hertil og for at have foretaget ulovlig kopiering af bånd og plader.

3 De nævnte sager har allerede givet anledning til, at Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Tivoli, forelagde tre præjudicielle spørgsmål, som blev genstand for Domstolens kendelser af henholdsvis 25. juni 1996 (sag C-101/96, Italia Testa, Sml. I, s. 3081) og 19. juli 1996 (sag C-191/96, Modesti, Sml. I, s. 3937).

4 I de sidstnævnte sager forelagde den nationale ret — som fandt, at den sag, der var indbragt for den, rejste spørgsmål om fortolkningen af EF-traktatens bestemmelser — Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Kan den nationale lovgivning, som giver SIAE (Società Italiana Autori ed Editori) eneret til at forvalte ophavsrettigheder, forhindre eller begrænse importen eller eksporten af lydbærere, som lovligt er bragt i handelen i en anden fremmed stat?

2) Kan SIAE inden for det fælles marked, som er karakteriseret ved frie varebevægelser og fri udveksling af tjenesteydelser, i alle tilfælde på ophavsmændenes vegne kræve betaling af vederlag, idet organisationen benytter den strafferetlige beskyttelse til at få opfyldt sit krav?

3) Er de nationale bestemmelser og retsafgørelser, SIAE henviser til i sit processkrift angående indtræden i straffesagen som borgerlig part, af en sådan karakter, at de i forhold til de andre medlemsstater i Den Europæiske Union giver sig udslag i vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af handelsstrømmene til og fra Italien i forbindelse med den kommercielle udnyttelse af ophavsrettighederne?«

5 I Italia Testa- og Modesti-kendelserne henviste Domstolen til, at det for at opnå en fortolkning af fællesskabsretten, der kan anvendes af den nationale ret, er nødvendigt, at denne fastlægger den faktiske og retlige baggrund for de forelagte spørgsmål, eller i hvert fald redegør for de faktiske omstændigheder, der er lagt til grund, og som danner grundlag for spørgsmålene (jf. dom af 26.1.1993, forenede sager C-320/90, C-321/90 og C-322/90, Telemarsicabruzzo m.fl., Sml. I, s. 393, præmis 6, kendelse af 19.3.1993, sag C-157/92, Banchero, Sml. I, s. 1085, præmis 4, af 23.3.1995, sag C-458/93, Saddik, Sml. I, s. 511, præmis 12, af 7.4.1995, sag C-167/94, Grau Gomis m.fl., Sml. I, s. 1023, præmis 8, af 21.12.1995, sag C-307/95, Max Mara, Sml. I, s. 5083, præmis 6, og af 20.3.1996, sag C-2/96, Sunino og Data, Sml. I, s. 1543, præmis 4).

6 Domstolen fremhævede tillige, at de i forelæggelserne indeholdte spørgsmål ikke blot tjener til at sætte Domstolen i stand til at give hensigtsmæssige svar, men også til at give medlemsstaternes regeringer samt andre berørte parter mulighed for at afgive indlæg i henhold til artikel 20 i EF-statutten for Domstolen (Sunino og Data-kendelsen, præmis 5). Det påhviler Domstolen at overvåge, at denne mulighed bevares, når henses til, at det i henhold til ovennævnte bestemmelse kun er forelæggelsesbeslutningerne, der meddeles de pågældende parter (dom af 1.4.1982, forenede sager 141/81, 142/81 og 143/81, Holdijk m.fl., Sml. s. 1299, præmis 6, Saddik-kendelsen, a.st., præmis 13, Grau Gomis m.fl.-kendelsen, a.st., præmis 10, Max Mara-kendelsen, a.st., præmis 8, og Sunino og Data-kendelsen, a.st., præmis 5).

7 I de sager, Domstolen havde fået forelagt, bemærkede den, at forelæggelseskendelserne ikke indeholdt tilstrækkelige oplysninger om den faktiske og retlige baggrund til at opfylde disse krav. Den forelæggende ret henviste reelt alene til, at der forelå strafferetlige overtrædelser af den italienske lovgivning om ophavsrettigheder begået af en person, der var ansvarlig for en privat radiosender, og til, at der i den forbindelse var rejst spørgsmål om, hvorvidt et monopol, der indehaves af et selskab, som har eneret til at forvalte sådanne rettigheder og kan kræve betaling af vederlag, og til hvis beskyttelse der er fastsat strafferetlige sanktioner, var foreneligt med fællesskabsretten. Desuden indeholdt forelæggelseskendelsen hverken tilstrækkelige oplysninger om de faktiske omstændigheder i sagen, de italienske bestemmelser eller de nøjagtige grunde til, at retten rejste spørgsmål om fortolkningen af fællesskabsretten og fandt det nødvendigt at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål.

8 I de foreliggende sager har den nationale ret forelagt to præjudicielle spørgsmål, som er identiske med henholdsvis spørgsmål 1 og 2 i sagerne C-101/96 og C-191/96.

9 I den nationale rets forelæggelseskendelse oplyses det, at Italia Testa og Mario Modesti står tiltalt for Pretura for dels at have udsendt musikstykker af forskellige italienske og udenlandske komponister uden behørig autorisation og koncession, hvilket er en overtrædelse af artikel 171 B i lov nr. 633 af 22. april 1941 (herefter »lov nr. 633/41«), der regulerer beskyttelsen af rettighederne for ophavsmænd og

producenter, samt for SIAE, som har eneret til at forvalte ophavsrettigheder på det nationale område, dels uberettiget med gevinst for øje at have reproduceret plader og båndlydbærere og tilsvarende på musikområdet, idet der forelå kopiering og reproduktion i strid med artikel 1 i lov nr. 406 af 29. juli 1981 (herefter »lov nr. 406/81«). Ifølge den nationale ret synes de tiltalte at have overtrådt bestemmelserne i artikel 171 B i lov nr. 633/41.

10 Den forelæggende ret rejser spørgsmålet, om disse bestemmelser strider mod traktatens artikel 30, 36, 85 og 86, fordi der hermed bevares et legalt monopol, hvis virkninger konkret er en begrænsning af den økonomiske udnyttelse af lydbærere, som allerede er bragt i handelen i en anden medlemsstat. Navnlig gælder det, at selv om artikel 30 og 36 ikke måtte være til hinder for en national lovgivning, der hjemlede ophavsmanden ret til at betinge bevægeligheden af hans værker af, at han giver tilladelse, er forholdet dog ikke desto mindre det, at tilladelsen eller afslaget på at lade værket cirkulere i dette tilfælde ikke hidrører fra ophavsmanden, men fra SIAE, hvis afgørelser ophavsmanden ikke kan kende og kontrollere.

11 Den nationale ret finder desuden, at den beskyttelse der er tildelt SIAE med henblik på bevarelse af eneretten til at opkræve royalties, er et udtryk for et instrument, der værner mod enhver økonomisk udnyttelse af de værker, der er beskyttet af ophavsretten på det italienske marked, og dermed er en foranstaltning med tilsvarende virkning som told samt en ved traktatens artikel 85 og 86 forbudt praksis.

12 Det må imidlertid fastslås, at de fremsendte forelæggelseskendelser stadig ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til at opfylde de krav, som der ovenfor er erindret om.

13 For det første præciserer den forelæggende ret ikke tilstrækkeligt, hvilken italiensk regelsammenhæng de forelagte spørgsmål indgår i. Dels giver retten ingen oplysning om betydningen af bestemmelserne i artikel 171 B i lov nr. 633/41 og af artikel 1 i lov nr. 406/81 på baggrund af beskyttelsen af ophavsrettigheder. Dels henviser retten blot til SIAE's eneret til at forvalte ophavsrettighederne og til den tilladelse, der er givet organisationen til at kræve betaling af afgifter, hvorved den nyder en strafferetligt værnet beskyttelse, uden at de nationale bestemmelser, som hjemler den pågældende ret og den nævnte tilladelse, indholdsmæssigt identificeres og præciseres. Endelig fremlægger forelæggelseskendelserne ingen oplysninger vedrørende medlemmerne af og strukturen i SIAE, organisationens opgave og den måde, den varetager den på. Navnlig oplyses det ikke, om SIAE's eneret til at forvalte ophavsrettigheder også vedrører musikalske værker, som er beskyttet af ophavsrettighederne hos medlemmer af selskaber, der forvalter ophavsrettigheder i andre medlemsstater.

14 For det andet oplyser den nationale ret ikke de nøjagtige grunde, der foranledigede den til at rejse spørgsmål om, hvorvidt det er foreneligt med traktatens artikel 30, 36, 85 og 86, at SIAE har monopol med eneret til at forvalte sådanne rettigheder og er autoriseret til at kræve betaling af afgifter, hvorved organisationen har et strafferetligt værn. Navnlig forklarer man ikke betydningen af SIAE's eneret i relation til muligheden for brugerne af indspillede musikalske værker, som er registreret i Italien, af at have direkte adgang hos de selskaber, der forvalter ophavsrettigheder i de øvrige medlemsstater, til oversigten over musikalske værker, som findes i disse selskaber, og i relation til indførslen til Italien af lydbærere, på hvilke de sidstnævnte værker er indspillet.

15 For det tredje oplyser den forelæggende ret ikke grundene til, at den finder en besvarelse af de forelagte spørgsmål nødvendig for tvistens afgørelse.

16 Herved må der henvises til, at straffesagerne i hovedsagerne er rejst med henvisning til, at der er sket en overtrædelse af artikel 171 B i lov nr. 633/41 og af artikel 1 i lov nr. 406/81. For så vidt som det fremgår, at de pågældende bestem-

melser reelt blot forbyder uautoriserede personer kommercielt at udnytte ophavsrettigheder og heraf afledte rettigheder for tredjemand, og for så vidt som det står fast, at Italia Testa og Mario Modesti har overtrådt forbuddet, påhviler det den nationale ret at forklare, at det kan påvirke straffesagerne mod de tiltalte, at der eventuelt foreligger uforenelighed med fællesskabsretten af SIAE's eneret til at forvalte ophavsrettigheder og organisationens kompetence til at kræve betaling af afgifter.

17 Alene for det tilfælde, at straffesagerne måtte blive påvirket heraf, vil den ønskede fortolkning af fællesskabsretten modsvare et objektivt behov i relation til den afgørelse, der skal træffes af den nationale ret. I mangel af et sådant behov har Domstolen i overensstemmelse med fast praksis (dom af 9.10.1997, sag C-291/96, Grado og Bashir, Sml. I, s. 5531, præmis 16 og 17, og kendelse af 16.5.1994, sag C-428/93, Monin Automobiles, Sml. I, s. 1707, præmis 15 og 16) ikke kompetence til at udtale sig vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Tivoli.

18 Under hensyn til de ovenstående betragtninger må det fastslås, at den nationale rets anmodninger åbenbart skal afvises, jf. procesreglementets artikel 92 og artikel 103, stk. 1.

Sagens omkostninger

19 De udgifter, der er afholdt af den italienske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

De anmodninger om præjudiciel afgørelse, som er indgivet af Pretura circondariale di Roma, sezione distaccata di Tivoli, ved kendelser af 5. februar og 19. februar 1997, afvises.

Således bestemt i Luxembourg den 30. april 1998.

R. Grass — H. Ragnemalm

Justitssekretær — Formand for Sjette Afdeling